

tabáni találkozt tartanak

Hollók dombja — Nyárs-hegy — Naphegy!... Egymást követő történelmi korok emlékéét őrzi ez a háromféle elnevezés régi térképeken, sőt egykori tabáni őslakók emlékeztetésében is. Csöndes naphegyi utca, az *Ag utca* sarkán áll az a hangulatos cukrászda, amely alatt egykor — török temető volt. És a török megszállás idején a Hollók dombja volt a kivégzések színhelye. Nemeseket és tisztakat a Várban fejezték le, a Hollók dombján pedig, ott, ahol ma pázsit övezte tenispálya áll, és fehér nyírek, topolyafák levelei rezegnek nyáridőkben, a pór népet húzták karóba. Nyilván ezért is nevezték el a régi tabániak őseit az úkapák és a dédek — *Nyárshegynek*.

Ahol Czuczor Gergelyt elfogták

Gondol-e a budai vándor ezekre a régmúlt időkre, ha útja a Naphegy parkírozott útjain a hegyre visz?! Hiszen emberöltőnek illő idő szaladt el azóta, hogy a Tabánt az akkori helytelen városrendezés lebontásra ítélté, és ezt az ítéletet két év alatt végre is hajtották. 1934-ben a Fehérsas-téri polgári iskolát, ezt a viszonylag korszerű és stílusos épületet is lebontották, majd a Duna-parti házakra került a sor.

A második világháború zivatara azután siettetette a bontócsákányok munkáját: a romépületek sorában eltűnt *Döbrentei Gábor* és *Virág Benedek* hajdani otthona, és a kis ráctemplom is zöldre márt rezestornyával, karszerű épületével. Ma már csak az 1750-ből származó *Hétválasztó-fejedelem fogadó* épülete áll, és az Apród utcában *Semmelweis Ignác* szülőháza, a sarkon pedig, szemben a parkkal a Szarvas-ház, amely Zsigmond király korabeli építkezés, s orman ma is látható a védjegy:

kutyák kergetik az erdő nemes vadját, a szarvast. Itt állt régén a Szarvas-fogadó és kávéház, ahol Czuczor Gergelyt az osztrák zsoldárok elfogták, és Petőfi 1848-ban a márciusi ifjak kinyomatott pontjait és a Talpra magyar szövegét osztozotta. Sokáig itt volt otthona a szabadságért lelkesülő tabániak 48-as polgári körének is.

Hová tűntek a tabániak?

Huszonöt éve tűnt el a Tabán, amelynek zeg-zugos utcáiért, ódonságáért, leanderos udvarú kisvendéglőjéért nemcsak az írók, *Krúdy Gyula* és társai lelkesültek, legalább annyira, mint a Duna-parti másik városrészt — *Obudaért*. A századvégi polgárosodó Pestnek is kedvenc romantikázó helye volt a Tabán. A pestiek fiákeren járták át a *Makk-hetesbe*, meg a *Hét rózsába*, a tulajdonos Háber vendéglős hét csodálatosan szép, tűzről pattant lányának kedvéért. Poldi bácsihoz a Mélypincébe, a Kakukk-vendéglőbe, vagy az Albeckerhez, és az Avar-vendéglőbe. Győzőnék elsorolni, hogy még hová és kihez, vagy kihez miért: zamatos kispörköltjét ízlelni-e, vagy a jó fajta gellérthegyi-naphegyi bort kóstolgatni?

A Tabán éppen ódonága, házainak dűledező állapota miatt érett meg annak idején a lebontásra. Költők és dalszerzők elisritáltak, de a kor hipokrita szellemének sugallatára legkevésbébb törődtek a tabániak sorsával. Ez most már idestova negyed százada fáj a tabániaknak, mert sokan nem találtak otthon a szomszédos budai városrészekben, a Krisztinában, a Vízivárosban, hanem a Mária Valéria-telepi barakkházakba került nagy részük, s onnét sokan csak a felszabadulás után költözhettek el emberibb otthonba.

„Emlékezünk régiekről“ ...

Három évvel ezelőtt, 1955-ben az egyik legöregebb tabáni származású család két leszármazottja: *Fischer Vilmos* és unokaöccse *Fischer Árpád* építőipari dolgozó összehívták a volt tabániakat. Majdnem ötszázan jöttek el az első »torzásra« és emlékeztek régiekről. Történelmi évfordulókat idéztek, nagyrészt szájhagyomány alapján. Mikor volt az első nagy kolerajárvány, vagy hányban talált otthon *Lazarevics István* despotá vezetésével, majd *Csernov* és *Arzén* pátriárkák vezérlése alatt idetelepült rációk sokszere lélekszámú tábora a Tabán lejtőin? Mikor temették be az Ördögárkot? ... Ki emlékszik a Hadastyánok Szégyező Egyletének ősi címerére?!...

Öregek és fiatalok ilyen emlékeket idéztek a múltból, s már akkor elhatározták, hogy ez az óriási »család«, amely mintegy négyezer ember volt — összetart a jövőben. Tavaly ilyenkor újra megrendezték a tabáni összejövetelt.

Tabániak az új Tabánért

Ma új tervek születnek a régi tabániak körében. A tavalyi találkozóra már het-százhatvanan gyűltek össze, többek között Sopronból, Vácról, Debrecenből, Böhönyéről, Balatonfüredről. A találkozózn kezről kézre járt a régi Tabán albuma, az eltűnt otthonra emlékeztek azzal, hogy az egykori vendéglősök, mézeskalácsosok, gyertyaöntők, papucsosok, csizmadiák, bográrok, kádárok, s kötélverők, pékek, vízfordók és furdósok utódai ne csak szívkükben maradjanak tabániak. Ne csak arra emlékezzenek, hogy Kossuth temetésén a 48-as harcosok és honvédek bújtot családok lányai talpig gyszabban vettek részt, s a régi Pest őket emlegette *fekete lányoknak*, vagy hogy mekkora vásárokat tartottak a Fehér Sas terezen?!... A tabániak az új, az épülő Tabánért is dolgozzanak. Azon a találkozózn, amely sorrendben a harmadik lesz, és vasárnap rendezik ismét a *Várkert* Kioszkban — egész nap — a tabániak népes tábora elhatározza majd, hogy szerepet vállal a Szarvas-ház kávéház-á építésében.

A vendéglátóipar kapta meg ezt az ősi házat, a volt fogadót, és a megfiatalodó Szarvasban otthonot keresnek az ősi tabániak. Itt akarnak majd kiállítástokat rendezni volt szülőföldjük emlékeiből, s újra megalakítják a Tabáni Daloskört is, amely anyni sikert hozott a nagyapáknak és még ma élő tabániaknak is. A céhek hajdani emléktárgyval részint már múzeumban vannak, de mint *Fischer Árpád* fáradhatatlan kutatómunkával kiderítette, még mindig számos család őrzi a régi ünnepek muzeális értékű ruhadarabjait, a Tabánról készült festményeket, régi karkodokat, mesterségek jelvényeit, írásos emlékeit. Az *Imre-fürdő*, új gyógyszállójának építésében a tabániak is részt vesznek. Mozzalmat indítanak a még meglévő műemlék-házak helyreállításáért és néhány lebontott műemlék újjáépítéséért. A *Holdvilág*, *Kereszt* és *Aranykakas* utcák ma már csak hegyi utak. A török *Aszami* helyén barokk templom áll — műemlék, de a tabániak éppen e városrész nagy múltjára emlékezve jelentkeznek újra. Múltók akarnak lenni az építkező, itt negy-öt száz éve otthonot talált őskökhöz.